

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus IV. Quænam actiones competant ex commodato?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

cari ante usum concessum, vel finitum concessionis tempus; sic enim saltem tacite, ac virtualiter renuntiavit damno secuturo ex defectu revocationis; cum non possit dici non voluntarium, quod forte secuturum prævidetur ex actione directe libera; maxime, ubi regulariter exinde sequitur; secus dicendum videtur in secundo, ut si ante commodationem interrogatus, an commodaret, si cum suo damno, re commodata carere deberet ex tali contractu? respondisset, quod non; quod procedit, est si commodatarius tempore contractus celebrati potuisset ab alio habere commodatum.

1373 Hujus ratio videtur esse ex eo; quia si quid in hoc casu obesset, foret exinde, quod obstaret ratio contractus *gratuiti*; at hæc in contractu commodati non obstat; hanc quippe rationem *gratuiti* explicat etiam *donatio* proprie dicta; & tamen ex causa superveniente revocari potest, quia merito censetur facta sub tacita conditione, v. g. nisi proles inopinatus nascatur, ut dicemus infra de donationibus; nam etiam hæc conditio, nisi casus eveniret, quo cum proprio gravi detrimento carere deberem re commodata, censetur ex intentione commodantis tacite inesse contractui; unde quando dicitur, *mutare consilium non potest in alterius detrimentum* per reg. 23. de regul. jur. in 6. responderetur, id procedere, quando illud etiam est tacite purum, & absolutum; non autem, secus.

ARTICULUS IV.

Quanam actiones competant ex commodato?

1374 Duplex actio considerari potest, una, quæ competit commodanti, & vocatur *directa*, seu *principalis*; altera, quæ competit Commodatario, & nominatur actio *contraria*. Per actionem in genere, intelligitur jus, seu potestas legitima, persequendi in iudicio, quod debitum est; actio alia est *realis*, alia *personalis*; illa prosequimur, seu petimus, quod nostrum est jure reali, ista,

quæ personam, ut faciat, vel det, quod tenetur.

Nota autem actionem directam non propterea dici *principalem*, tanquam actio contraria foret solum *accessoria*, & absque illa non posset intentari, (nam contraria commodati actio, sine principali, moveri potest per L. 17. ff. h. t. sicut & cætera, quæ dicuntur contraria) sed quod correlativè à Commodatario æquè fieri possit contra commodantem in hujus defectu; quo posito:

1. Quod comodans actione *directa* Commodatarium convenire possit, si re comodata aliter, vel ultra tempus, quam concessum sit, usus est, vel sua culpa deterioravit; Commodatarius autem actione contraria comodantem convenire ad præstationes, per quas ille indemnis servetur, ne sine sua culpa damnum à Commodante patiatur; talis præstatio est, ut Commodatario sit liber usus, ad quem res commodata est per L. 21. ff. h. t. 2. ut Commodatario reparetur damnum, quod ei contingit per causam commodati, dolo, vel culpa comodantis, ut diximus à n. 1342. 3. ut comodans solvat expensas extraordinarias, & graves à Commodatario factas pro re Commodata, ut dixi à n. 1353.

Pro his actionibus nota 1. hanc actionem ex comodato nascentem transire ad hæredes, & contra hæredes, per L. 3. §. 3. ff. h. t. ibi: *Heres ejus, qui commodatum accepit, pro eaparte, quæ heres est, convenitur, nisi forte habuit facultatem totius rei restituende, nec faciat: tunc enim condemnatur in solidum, quasi hoc boni iudicis arbitrio conveniat.*

2. Commodantem non solum rei comodatæ substantiam repetere (finito usu concessio, vel concessionis termino) sed etiam fructus naturales, si quos tulit res commodata; cum qualibet res fructificet suo domino per L. 5. §. 9. ff. eod. ibi: *Vsq. adeo autem diligentia in re commodata præstanda est, ut etiam in ea, quæ sequitur rem commodatam, præstari debeat: ut puta: equam sibi commodavi, quam pullus comitabatur, etiam pulli te custodiam debere præbere veteres responderunt.*

3. per præstationes, in ordine ad quas

quas in jure datur actio commodati, nihil aliud intelligi, quam eas, per quas Commodatarius indemnis servatur a commo-
dante, ne scilicet citra suam culpam ex commodato damnū patiatur: Talis præ-
statio est 1. liber usus rei commodatæ, de
quo in L. 21. ff. h. t. dicitur, quod, si ante
usum, vel tempus finitum Commodans
impediret, actione contraria eum Com-
modatarius convenire possit ad eum sibi
præstandum ibi: *Rem mihi commodasti,
eandem subripuisti; deinde, cum commodati
ageres, nec à te scire esse surreptam, judex
me condemnavit, & solvi: postea comperi, à
te esse surreptam, quaesitum est, quæ mihi
tecum actio sit? Respondit: furti quidem
non esse; sed commodandi judicium contra-*

*rium utile mihi fore; ad eandem etiam
præstationes pertinet solutio damni,
Commodatario secuti ex vitio rei com-
modatæ, per commodantem occultatæ
per L. 17. §. fin. ff. h. t. item solutio expen-
sarum, de quibus jam diximus, &c.*

Ad extremum nota, Commodatum 1379
differre à precario, quod hoc à conceden-
te pro arbitrio possit revocari juxta n.
1306. & detur ad usum incertum; de
quo v. n. 1306. à mutuo, quod in hoc
transferatur proprietas rei, nec idem in
individuo reddendum sit; in commo-
dato autem solus usus, & idem numero
reddi debent: à pignore, & deposito, quia
in his nec quidem usus transfertur in pi-
gnoratium, vel depositarium, &c.

QUÆSTIO XVI.

IN TITVLVM XVI. DE DE- POSITO.

1380 **P**ost contractum commodati, hoc ti-
tulo agitur de deposito, ubi non ac-
cipitur hæc vox in eo sensu, quo
subinde apud Latinos deponere,
idem est, ac abjicere, remque pro delicta,
& desperata habere; nec in quantum idem
est, ac demoliri, & diruere, prout accipi-
tur L. 3. §. sed & si. ff. fin. regund. sed qua-
tenus idem est, ac credere rem alicui, ut
notat Pereyra in Elucidario l. 2. Elucid.
13. n. 986. & sumptum pro re, quæ alicui
creditur, est, quod alicui custodiendum
traditur; quibus positis:

ARTICULUS I.

Quid, & quoruplex sit Depositum?

1381 **N**on accipimus hic depositum ob-
jectivè pro re, quæ alicui custodienda
traditur; sed, formaliter pro ipso contra-
ctu inito inter deponentem, & deposita-
rium. Prætermisissis variis depositi defi-
nitionibus, in quantum accipitur forma-
liter, ea videtur opportunior, quâ dicitur
contractus, quo res alteri gratis custodienda

traditur, eo sine, ut eadem in specie, quando-
cunq; deponenti libuerit, restitatur; ubi
nota reflexè apponi eis gratis, ne transeat
in locationem, juxta L. 1. §. 9. ff. h. t. De-
inde, cum dicitur: eadem res in specie; in-
telligi, qualiter dicunt Philosophi, eadem
res in individuo; 3. cum dicitur: Custodi-
dienda, excludi usum rei depositæ, nisi ali-
ter convenerit, etiam tacitè, ut, si pecu-
nia non obsignata deponatur. L. 25. ff.
h. t. hinc; qui re depositâ utitur, furtum
committit. L. 29. ff. h. t. L. qui depositam C.
eod. §. furtum Instit. de obligat. quæ ex
delicto. Et ideo, negans depositum,
torqueri jubetur; quia negando commit-
tit furtum (nisi præsumi possit consensus
Domini) §. placuit, Instit. de obligat.
quæ ex delicto, & L. 78. ff. de furtis; sic
Barbosa in c. 1. h. t. n. 7.

Depositum dividitur in depositum juris. 1382
& facti; illud est, quod vel ad sistendum
usurarum cursum, vel inducendum libe-
rationis effectum apud Magistratum in-
terponitur. De hac depositi specie lo-
quitur Imperator in L. 17. C. de Usuris,
istud, quod eo animo contrahitur, ut de-
positarius ad factum, sive ad custodiam
Sf 3 obli-